

The background of the entire page is a blurred, out-of-focus photograph of a busy crowd of people walking in what appears to be a shopping mall or a busy street. The lighting is warm and golden, suggesting an indoor or well-lit outdoor environment. The people are mostly seen from behind or in profile, and their features are softened by the blur effect.

Institusjonsrapport
MOBBING OG TRAKASSERING
VED HANDELSHØYSKOLEN BI

Innhold

Prosjektinformasjon	03
Oppsummering	08
Mobbing og trakassering	10
Seksuell trakassering	16
Seksuelle overgrep	22
Kjennskap til varslingsrutiner	24
Bakgrunnsvariabler	28
Kontakt Ipsos	32

Prosjektinformasjon

DELTAGENDE INSTITUSJONER

Høgskulen på Vestlandet

REGION BERGEN

Universitetet i Sørøst-Norge

Ansgar teologiske høgskole

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Universitetet i Østfold

Høgskolen i Innlandet

REGION OSLO

Høgskulen i Volda

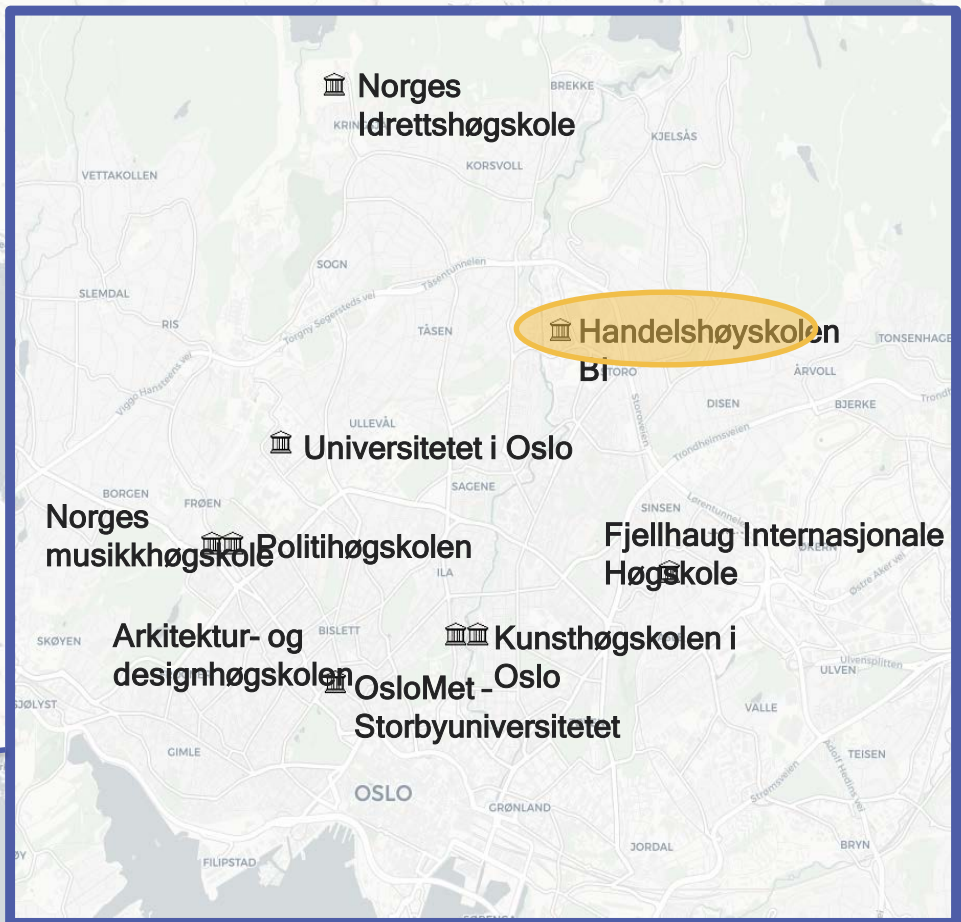
Høgskolen i Molde

Dronning Mauds Minne Høgskole

Nord universitet

Universitetet i Tromsø

Sámi allaskuvla

Norges musikkhøgskole

Arkitektur- og designhøgskolen

OsloMet - Storbyuniversitetet

Kunsthøgskolen i Oslo

Fjellhaug Internasjonale Høgskole

Universitetet i Oslo

Handelshøyskolen

Norges Idrettshøgskole

Bakgrunn, formål og metode

Ipsos har på vegne av Universitetet i Agder gjennomført en spørreundersøkelse som kartlegger mobbing og trakassering i universitets- og høyskolesektoren.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge omfang og frekvens av mobbing og trakassering på arbeidsplassen, samt tilfeller av seksuell trakassering og seksuelle overgrep.

Undersøkelsen ble sendt ut til 42778 ansatte ved 26 deltagende UH-institusjoner. Totalt ble undersøkelsen besvart av 17984 respondenter, noe som gir en responsrate på 42 %. Undersøkelsen ble gjennomført mellom 20. mai og 11. juni 2019.

Undersøkelsen er en populasjonsundersøkelse hvor alle ansatte er invitert til å delta. Det er derfor ikke trukket et utvalg på forhånd, og vi har ikke spesifiserte kvoter på bakgrunnsvariabler hos de ansatte.

Av denne grunn så gjøres det ingen generaliseringer til den øvrige populasjonen som ikke har svart.

Om institusjonsrapporten

Denne rapporten fremstiller svarene fra respondenter ved Handelshøyskolen BI.

Det ble utsendt 876 intervjuforespørsler til BI, med 498 registrerte svar. Dette tilsvarer en svarprosent på 58 % og er 15 % over gjennomsnittet.

Kommentarene som gis til de grafiske fremstillingene av tallene bemerker hvilke bakgrunnsvariabler som utmerker seg som viktige forskjeller i de avgitte svarene.

Hvis det er signifikant flere kvinner enn menn som avgir et svar, så bemerkes dette i teksten. Det samme gjelder for alder, stillingskategori og lederansvar.

Rapporten består av fire deler pluss en del med bakgrunnsvariabler. Rapporten leveres også spørreskjema som vedlegg.

Der hvor det ikke er kommentarer om signifikante variasjoner mellom kategorier på bakgrunnsvariabler, så er det enten ingen betydelige forskjeller mellom kategoriene i en variabel eller så er bakgrunnsvariablene utelatt av anonymitetshensyn.

Om spørreskjema

Spørreskjemaet er utarbeidet av Ipsos i samarbeid med oppdragsgiver, og finnes som vedlegg til denne rapporten.

Undersøkelsen stiller spørsmål om fire tema:

1. Mobbing og trakassering
2. Seksuell trakassering
3. Seksuelle overgrep
4. Kjennskap til og erfaring med varslingsystem

Spørreskjemaet inneholder en rekke utdypende spørsmål om form, frekvens og avsender av de forskjellige formene for negativ oppmerksomhet, i tillegg til spørsmål om bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og stillingsbeskrivelse.

Anonymitetshensyn

Gitt undersøkelsens sensitive temaer så er det flere spørsmål hvor det kun oppgis total andel per svaralternativ, uten respondentenes bakgrunnsvariabler.

Vi oppgir ikke bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og stilling der hvor det er under 10 respondenter som har avgitt et svaralternativ i den hensikt å utelukke enhver mulighet til å utgi personidentifiserende data. Et unntak fra dette er i den nasjonale rapporten, hvor det ikke finnes noen referanser til hvilken institusjon respondenten tilhører.

Vi oppgir heller ikke svar på oppfølgingsspørsmål dersom basen består av færre enn 10 respondenter. Dette gjøres fordi Ipsos ikke kan kjenne til interne forhold som gjør at respondentenes svar kan være personidentifiserende.

Bakgrunnsvariabler er også tilbakeholdt der hvor det på tross av antallet respondenter kan være personidentifiserende informasjon.

Dette er et valg som er truffet uavhengig av oppdragsgiver, og eventuelle spørsmål om disse vurderingene skal rettes til Ipsos.

Metodiske utfordringer

Det forekommer utfordringer ved alle spørreundersøkelser som kan påvirke resultatene. I denne undersøkelsen, som er en populasjonsundersøkelse, så er den viktigste utfordringen er at vi ikke kjenner karakteristika blant de som avstår fra å svare. Medlemmene av en populasjon som ikke svarer bør ideelt sett være normalfordelt og kun bestå av tilfeldige forskjeller på bakgrunnsvariabler.

Vi at det er flere menn enn kvinner som har latt være å svare på undersøkelsen, med det resultat at andelen kvinner som har svart på undersøkelsen er høyere enn andelen kvinner som jobber i UH-sektoren. Dette utgjør en skjevhet i utvalget, siden kvinnenenes svar utgjør en større andel av totalen.

Det kan være flere grunner til denne skjevheten. For det første vet vi at kvinner – i gjennomsnitt – har en høyere responsrate på spørreundersøkelser. For det andre så kan tematikken være avgjørende. Hvis det er slik at en gruppe oftere blir utsatt for mobbing og trakassering, eller seksuell trakassering eller overgrep, så kan denne gruppen være mer tilbøyelig til å ville svare på undersøkelsen.

Det kan også forholde seg motsatt, at grupper som sjeldnere blir utsatt for dette ikke føler det nødvendig å la sin stemme bli hørt.

Disse vurderingene er avgjørende når man skal bedømme svarenes representativitet. Hvis det ikke er noen systematiske forskjeller mellom gruppen som har svart og gruppen som ikke har svart, så kan vi generalisere svarene til å gjelde hele populasjonen. Hvis dette ikke er tilfelle, så kan vi ikke si noe mer om populasjonen enn det som begrenser seg til utvalgets svar.

I utvalgsundersøkelser, der hvor man trekker et randomisert utvalg av populasjonen på forhånd, så veker vi svarene i etterkant etter kjente karakteristika i populasjonen som helhet. Dette gjøres ikke i denne undersøkelsen av flere grunner:

Dette er en populasjonsundersøkelse, og ikke en utvalgsundersøkelse som trekker et utvalg fra en liten del av populasjonen med den hensikt å generalisere svarene til den øvrige populasjonen. Denne undersøkelsen skal derimot kartlegge forekomst av mobbing/trakassering, seksuell trakassering og seksuelle overgrep. Formålet er derfor ikke å generalisere funnene til hele populasjonen, men å kartlegge hvor mange som har opplevd det undersøkelsen spør om.

Det ville også vært uheldig å vekte svarene til de som har rapportert om for eksempel seksuelle overgrep på bakgrunn av kjønnsbalansen i utvalget.

Konsekvensen av dette er at vi benytter formuleringen «X % av respondentene har opplevd...» kontra «X % av ansatte i UH-sektoren har opplevd». Det er viktig å være klar over forskjellen mellom disse to, men med en responsrate på 42 % av hele populasjonen så er vi også sikre på at vi har avdekket generelle tendenser uten at hele populasjonen har avgitt svar.

Vi mener derfor at undersøkelsen gir oss viktig innsikt i UH-sektoren uten at vi behøver å vekte resultatene.

Oppsummering

Hovedfunn

Mobbing og trakassering

9 % er blitt mobbet eller trakassert i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder.

19 % av de som er blitt mobbet eller trakassert i sitt nåværende arbeidsforhold er blitt dette månedlig eller oftere.

43 % er blitt dette en sjelden gang de siste 12 månedene.

21 % av de som er mobbet eller trakassert, er dette på bakgrunn av kjønn.

Av de som er mobbet eller trakassering oppgir 74 % at de er blitt verbalt trakassert.

55 % oppgir at det er en sideordnet kollega som har utsatt dem for mobbingen eller trakasseringen.

Seksuell trakassering

4 % av respondentene fra BI oppgir at de er blitt utsatt for seksuell trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.

14 % av de som er utsatt for seksuell trakassering er blitt utsatt for dette månedlig de siste 12 månedene.

Av de som er utsatt for seksuell trakassering, oppgir 62 % av de er utsatt for verbal seksuell trakassering.

43 % oppgir at det er en overordnet kollega som har utsatt dem for seksuell trakassering.

81 % oppgir at det var en mann som utsatte dem for seksuell trakassering.

Seksuelle overgrep

Samtlige av respondentene fra BI svarer «Nei» på om de i løpet av de 12 siste måneder, i sitt nåværende arbeidsforhold, har opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med dem ved bruk av vold, eller følt seg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang.

Varsling

45 % vet hvor de finner varslings- /sifra-systemet på Handelshøyskolen BI.

70 % av respondentene med leder- og personalansvar vet hvor de finner varslingsystemet.

9 % har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt dem selv i sitt nåværende arbeidsforhold.

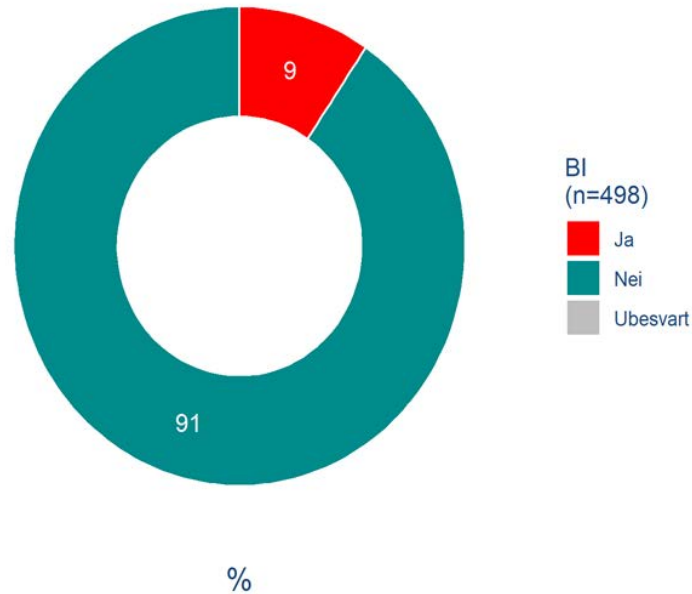
6 % har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt noen andre enn dem selv.

Mobbing og trakassering

MOBBING OG TRAKASSERING

Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

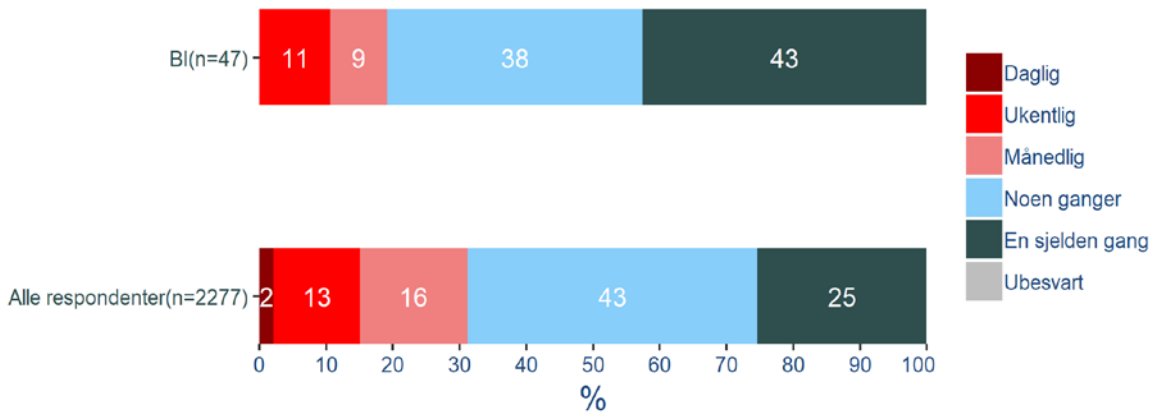
1 av 10 har blitt mobbet eller trakassert

- 9 % har blitt mobbet eller trakassert i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.
- Av alle kvinnene som svarte på undersøkelsen har 12 % blitt utsatt for mobbing eller trakassering i løpet av de siste 12 månedene. Dette gjelder 6 % av alle menn som besvarte undersøkelsen.

Q7: Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?
Base: 498

MOBBING OG TRAKASSERING

Hvor ofte har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

1 av 5 mobbet eller trakassert månedlig eller oftere

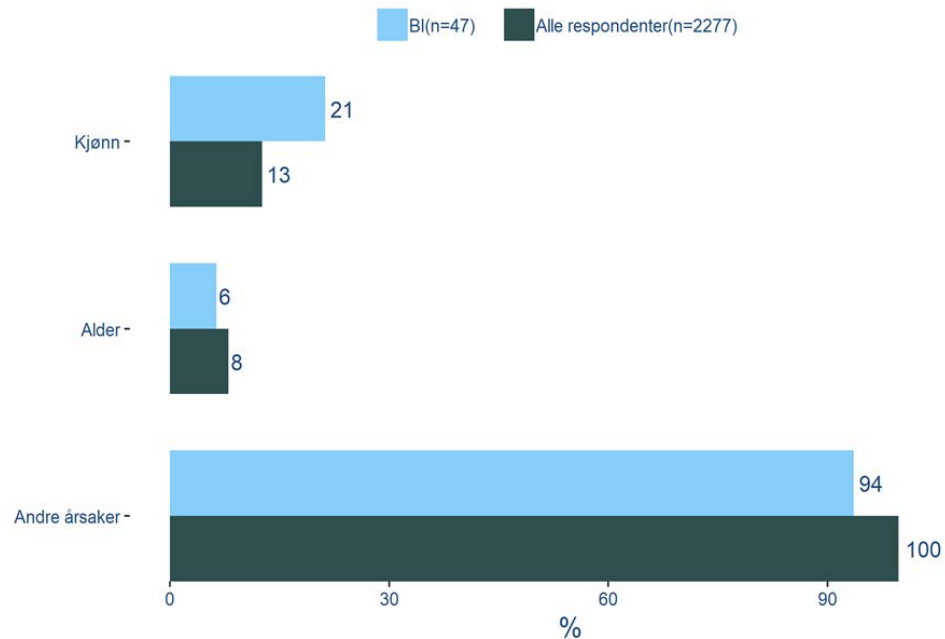
- I den resterende delen av denne seksjonen rapporteres svarene på en rekke oppfølgingsspørsmål som er stilt til de som har opplevd mobbing eller trakassering på arbeidsplassen i løpet av de siste 12 månedene. **Disse spørsmålene er kun stilt til de som svarte Ja på forrige spørsmål, altså 9 % av utvalget (47 respondenter).** De følgende prosentandelene gjelder derfor kun denne gruppen.
- Av de som er mobbet eller trakassert i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene, blir 19 % mobbet eller trakassert månedlig eller oftere.
- 43 % av disse blir mobbet eller trakassert en sjelden gang.

Q8: Hvor ofte har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

Base: 47 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

MOBBING OG TRAKASSERING

Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold med bakgrunn i ett eller flere av disse grunnlagene i løpet av de siste 12 månedene?

1 av 5 mobbet eller trakassert på grunnlag av kjønn

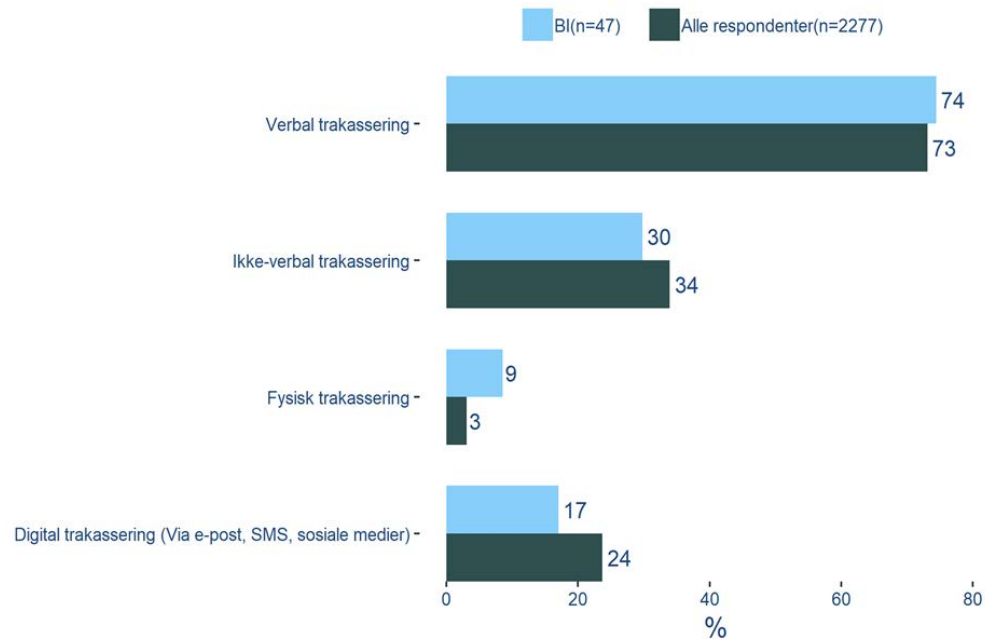
- 21 % av de som har blitt mobbet eller trakassert i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene, har blitt dette på grunnlag av kjønn.
- 83 % oppgir at det er andre årsaker som er grunnen til at de har blitt mobbet eller trakassert i løpet av de siste 12 månedene.

Q9: Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold med bakgrunn i ett eller flere av disse grunnlagene i løpet av de siste 12 månedene?

Base: 47 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

MOBBING OG TRAKASSERING

Hvilken eller hvilke former for mobbing eller trakassering har du blitt utsatt for i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Verbal trakassering det vanligste

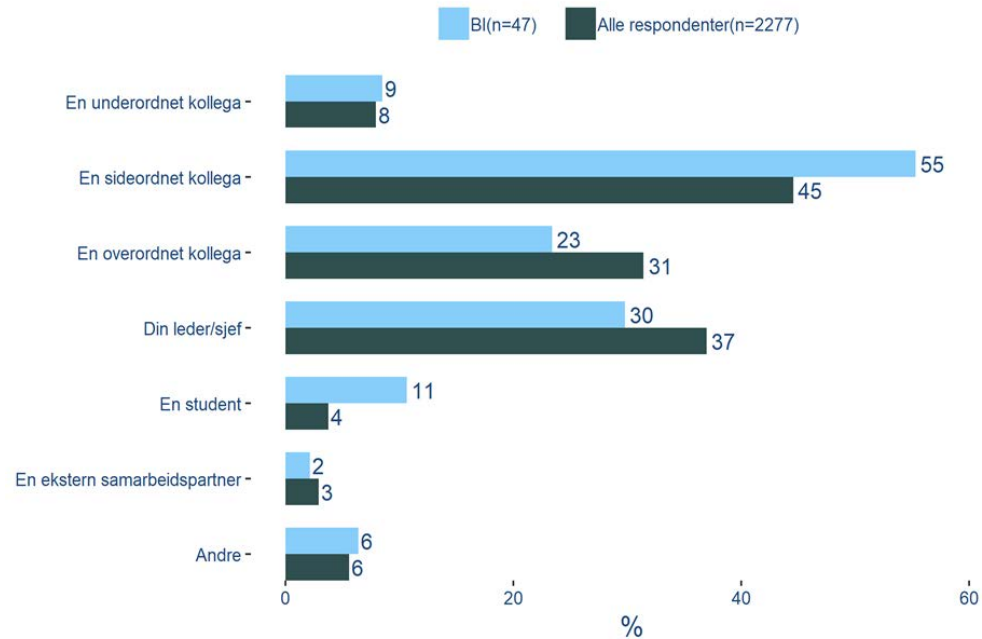
- 74 % oppgir verbal trakassering som form for mobbing eller trakassering de er utsatt for.
- 30 % av de som er mobbet eller trakassert er utsatt for ikke-verbal trakassering. 17 % oppgir digital-trakassering som trakasseringsform, eksempelvis via e-post, SMS eller sosiale medier.

Q10: Hvilken eller hvilke former for mobbing og trakassering har du blitt utsatt for i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Base: 47 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

MOBBING OG TRAKASSERING

Hvem utsatte deg for mobbing eller trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Halvparten utsatt for mobbing av en sideordnet kollega

- 55 % av de som ble mobbet eller trakassert ble utsatt det av en sideordnet kollega.
- 30 % oppgir at det var egen leder/sjef som utsatte dem for mobbingen eller trakasseringen, og 23 % oppgir at det var en overordnet kollega.

Q11: Hvem utsatte deg for mobbing eller trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

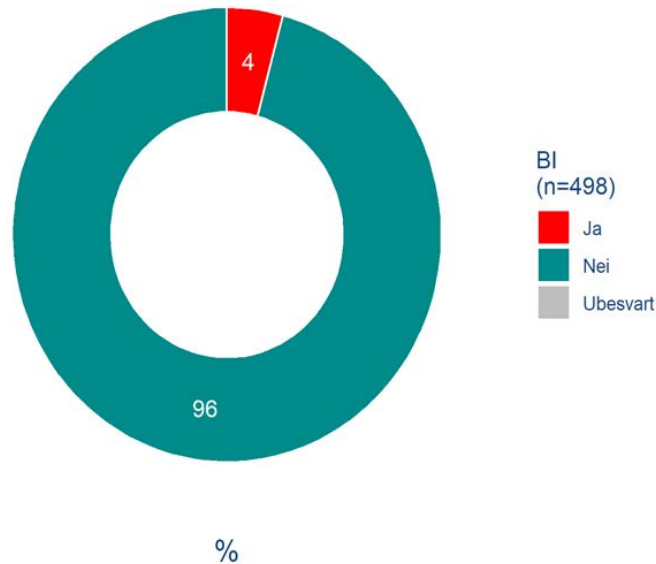
Base: 47 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

Seksuell trakassering

SEKSUELL TRAKASSERING

Har du blitt utsatt for seksuell trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i de siste 12 måneder?

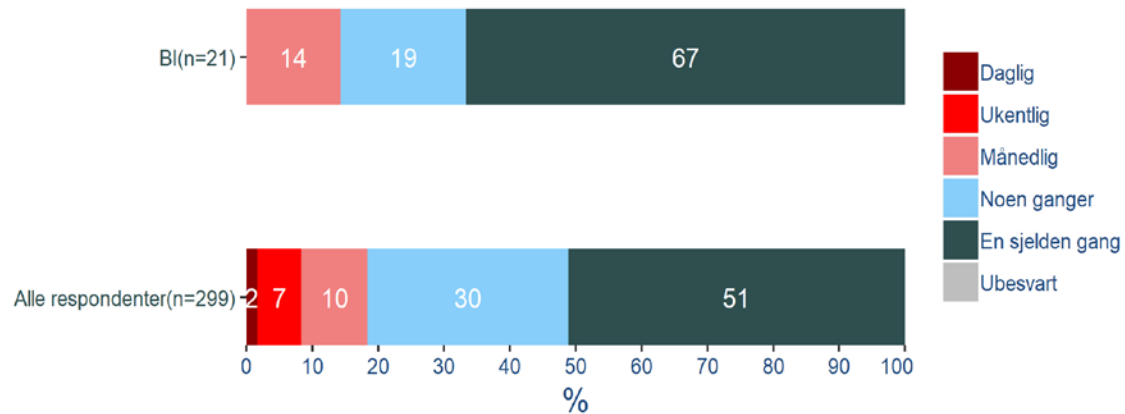
4 % seksuelt trakassert i sitt nåværende arbeidsforhold

- 4 % er blitt utsatt for seksuell trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene. Dette tilsvarer 21 personer.
- 6 % av kvinnene i undersøkelsen svarer at de er blitt utsatt for seksuell trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold. 2 % av menn i undersøkelsen svarer at de er utsatt for seksuell trakassering.
- I den resterende delen av denne seksjonen rapporteres svarene på en rekke oppfølgingsspørsmål som er stilt til de som har opplevd seksuell trakassering på arbeidsplassen i løpet av de siste 12 månedene. **Disse spørsmålene er kun stilt til de som svarte Ja på forrige spørsmål, altså 4 % av utvalget (21 respondenter).** De følgende prosentandelene gjelder derfor kun denne gruppen.

Q12: Har du blitt utsatt for seksuell trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?
Base: 498

SEKSUELL TRAKASSERING

Hvor ofte har du blitt utsatt for seksuell trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

Lavere frekvens enn landsgjennomsnittet

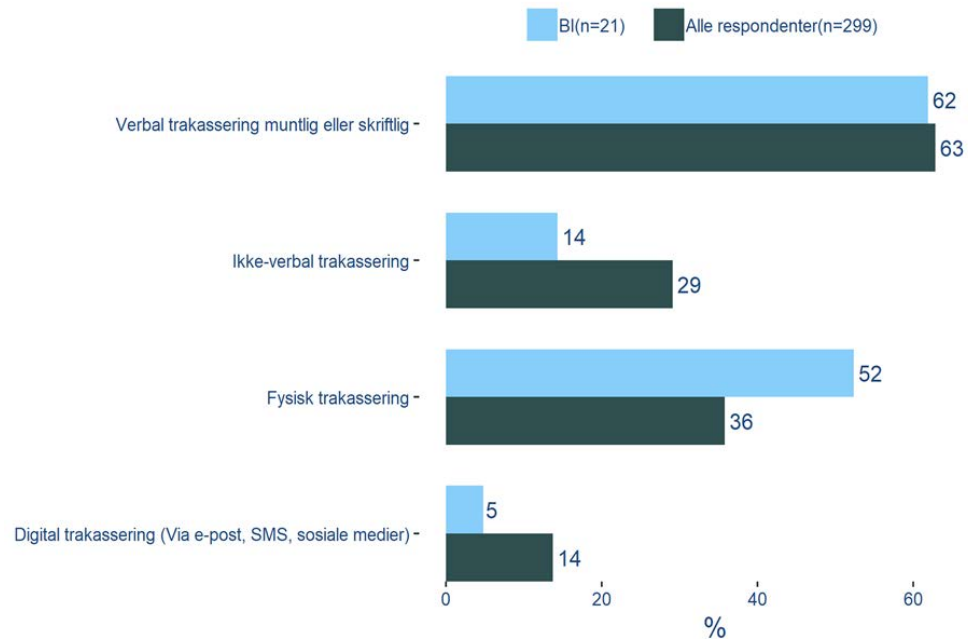
- 67 % oppgir at de er blitt seksuelt trakassert en sjelden gang i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.
- 14 % av de som er utsatt for seksuell trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold, er blitt dette månedlig de siste 12 månedene.

Q13: Hvor ofte har du blitt utsatt for seksuell trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Base: 21 (Filter: Respondenter som har blitt seksuelt trakassert de siste 12 månedene)

SEKSUELL TRAKASSERING

Hvilken eller hvilke former for seksuell trakassering har du blitt utsatt for i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Verbal og fysisk seksuell trakassering det vanligste

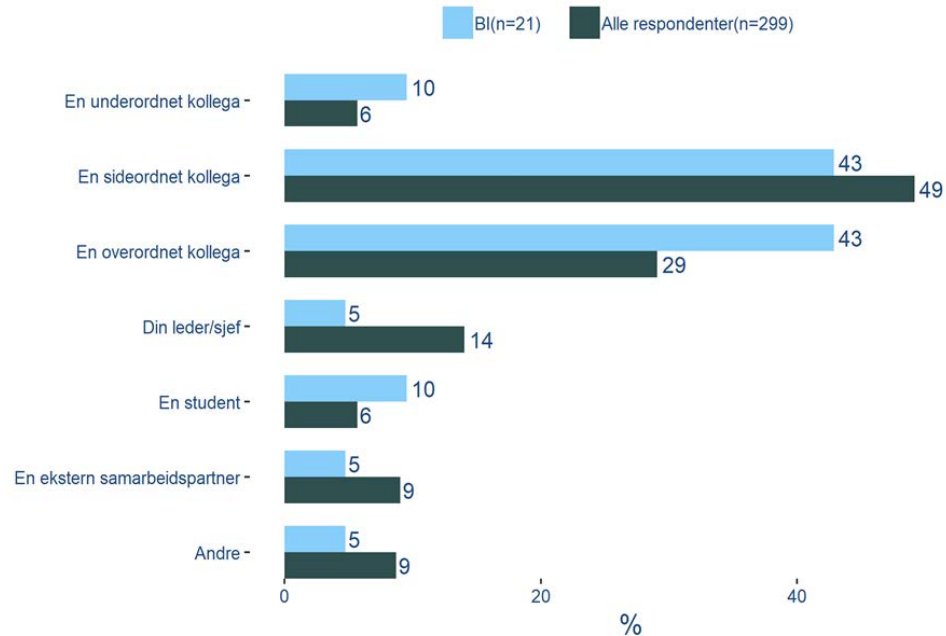
- 62 % av de som er utsatt for seksuell trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene, svarer at de er utsatt for verbal trakassering, muntlig eller skriftlig.
- Av de som er utsatt for seksuell trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold, oppgir 52 % at de er utsatt for fysisk seksuell trakassering.

Q14: Hvilken eller hvilke former for seksuell trakassering har du blitt utsatt for i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Base: 21 (Filter: Respondenter som har blitt seksuelt trakassert de siste 12 månedene)

SEKSUELL TRAKASSERING

Hvem utsatte deg for dette?

Sideordnet og overordnet kollega oftest gjerningsperson

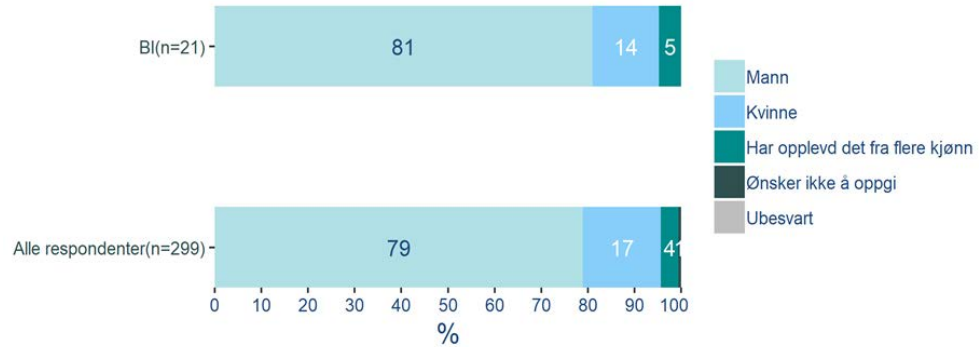
- 43 % at det er en overordnet kollega som har utsatt dem for dette. Også 43 % oppgir at de er utsatt for dette av en sideordnet kollega.
- Det er ingen bakgrunnsvariabler som utmerker seg på dette spørsmålet.

Q15: Hvem utsatte deg for dette?

Base: 21 (Filter: Respondenter som har blitt seksuelt trakassert de siste 12 månedene)

SEKSUELL TRAKASSERING

Var den som utsatte deg for dette:

Mest trakassering fra menn

- Av de som er utsatt for seksuell trakassering oppgir 81 % at det var en mann som sto bak handlingene.
- Både menn og kvinner har opplevd trakassering fra begge kjønn.

Q16: Var den som utsatte deg for dette:

Base: 21 (Filter: Respondenter som har blitt sextrakassert de siste 12 månedene)

Seksuelle overgrep

SEKSUELLE OVERGREP

Har du i løpet av de siste 12 måneder, i ditt nåværende arbeidsforhold, opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med deg ved bruk av vold, eller har du følt deg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang?

Ingen oppgir å ha blitt utsatt for seksuelt overgrep

- Samtlige av BIs respondenter svarer nei på spørsmål om de i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder har opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med dem ved bruk av vold, eller følt seg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang.

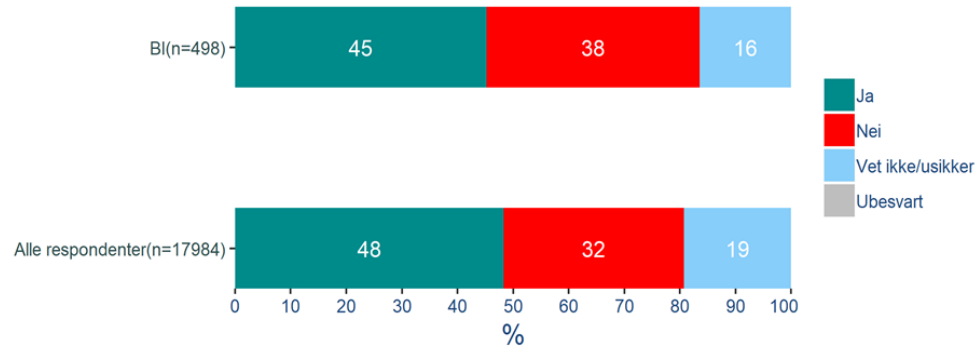
Q17: Har du i løpet av de siste 12 månedene, i ditt nåværende arbeidsforhold, opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med deg ved bruk av vold, eller har du følt deg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang?

Base: 498

Kjennskap til varslingsrutiner

Vet du hvor du finner varslings-/si ifra-systemet på din UH-institusjon?

2 av 5 vet hvor de finner varslings-/si ifra-systemet

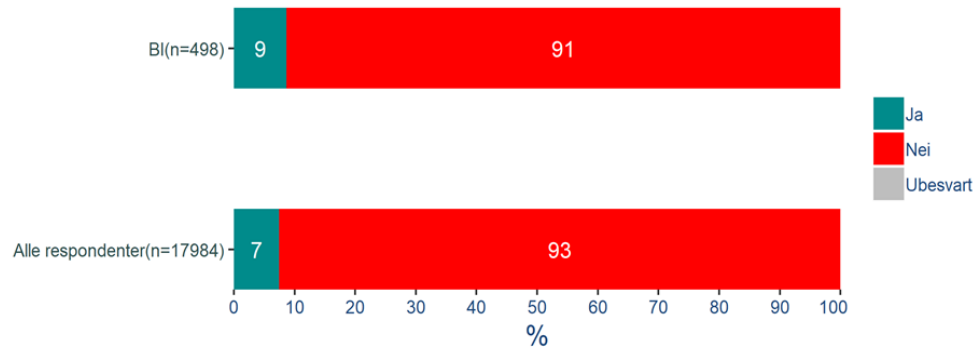
- 45 % vet hvor de finner varslings- /si ifra-systemet på Handelshøyskolen BI. 16 % svarer at de ikke er sikre på hvor de finner det.
- Av respondentene med leder- og personalansvar svarer 70 % at de vet hvor de finner varslingsystemet.
- Kun 13 % av stipendiater vet hvor de finner varslingsystemet.

Q21: Vet du hvor du finner varslings-/si ifra-systemet på din UH-institusjon?

Base: 498

KJENNSKAP TIL VARSLINGSRUTINER

Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder?

1 av 10 har meldt fra om kritikkverdige forhold

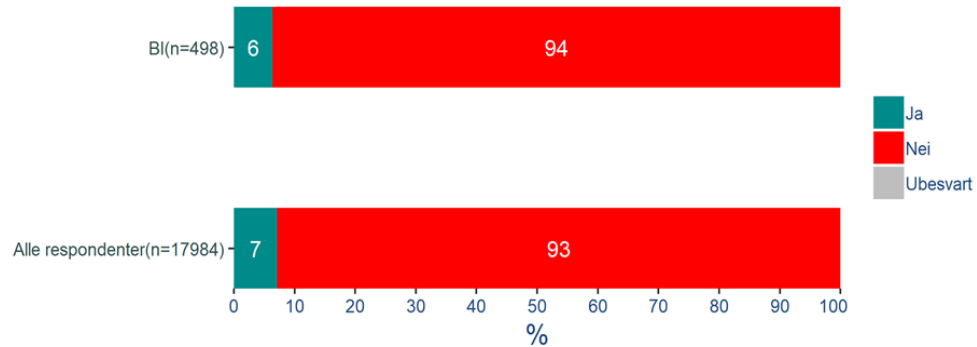
- 9 % har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt dem selv i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.
- 51 % av de som er utsatt for mobbing eller trakassering har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt dem selv.

Q22: Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

Base: 498

KJENNSKAP TIL VARSLINGSRUTINER

Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder?

6 % meldt fra om kritikkverdige forhold på vegne av andre

- Av alle BIs respondenter har 6 % meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn dem selv i sitt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.
- 23 % av de som er utsatt for mobbing eller trakassering i sitt nåværende arbeidsforhold har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn dem selv.

Q23: Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

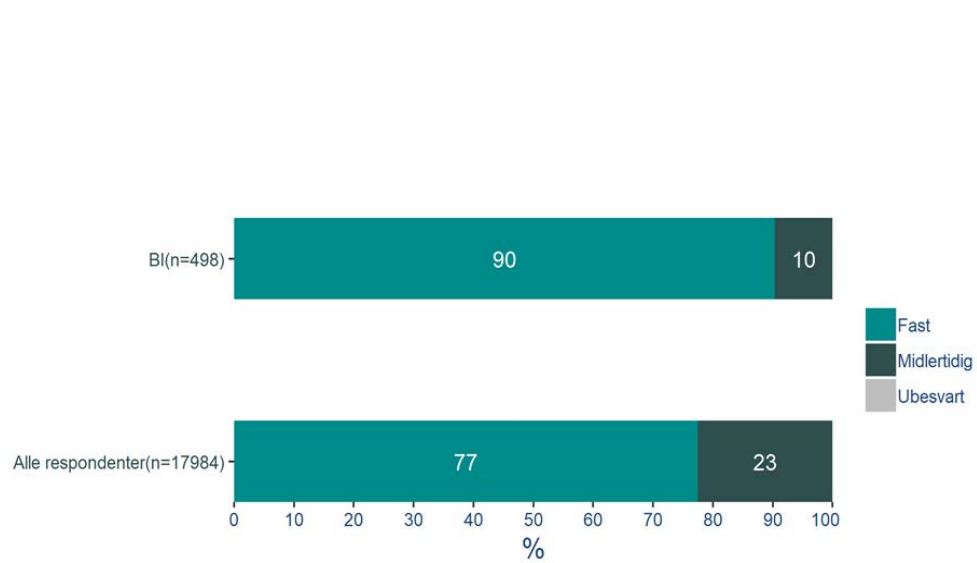
Base: 498

Bakgrunnsvariabler

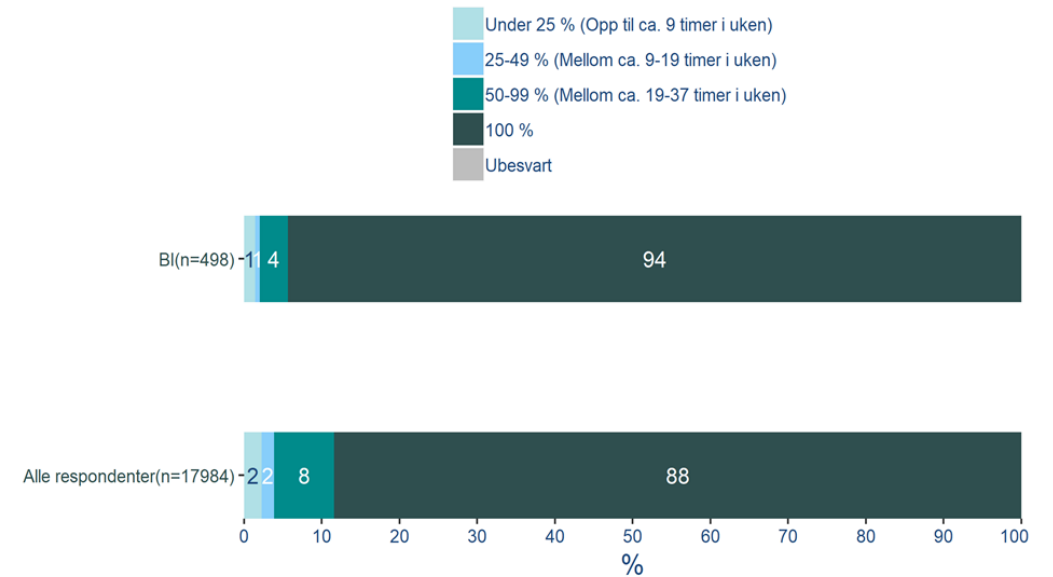
BAKGRUNNSVARIABLER

Har du fast eller midlertidig stilling?

Q1: Har du fast eller midlertidig stilling?
Base: 498

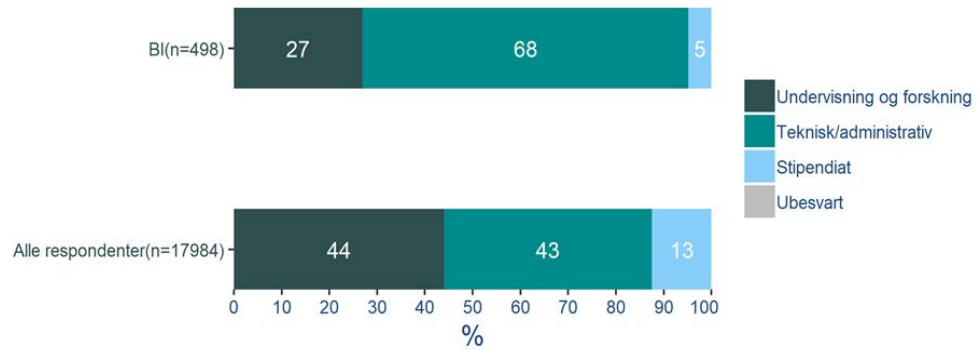
Hvor stor er din stilling?

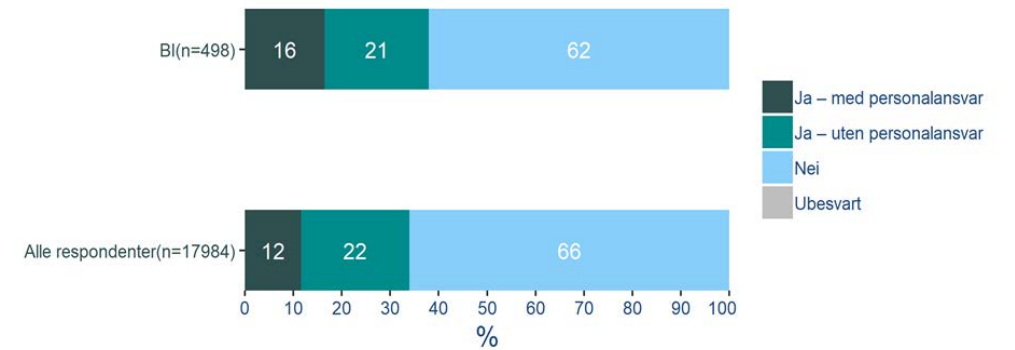
Q2: Hvor stor er din stilling?
Base: 498

BAKGRUNNSVARIABLER

Hvilken ansettelseskategori er du ansatt i?

Har du lederansvar?

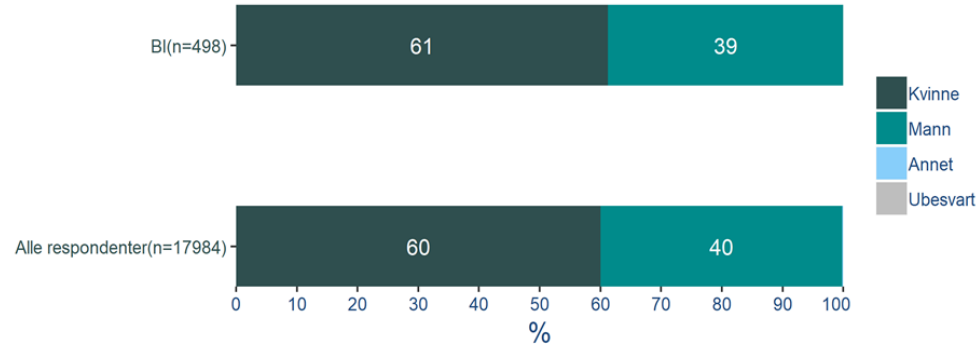

Q3: Hvilken ansettelseskategori er du ansatt i?
Base: 498

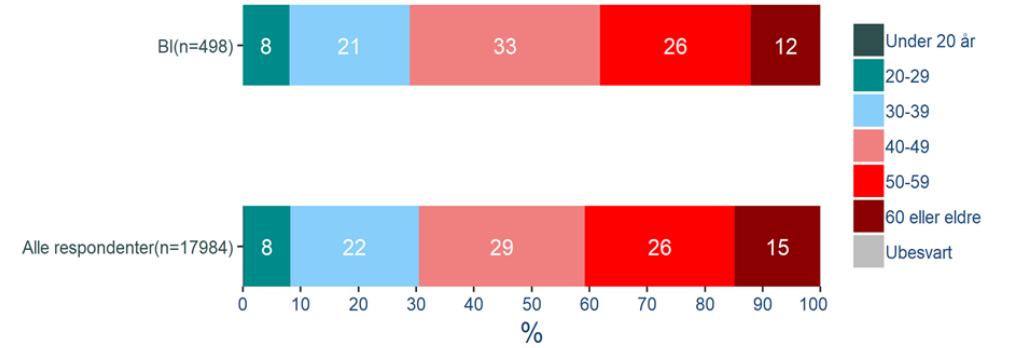
Q4: Har du lederansvar?
Base: 498

BAKGRUNNSVARIABLELER

Hvilket kjønn har du?

Hva er din alder?

Q5: Hvilket kjønn har du?
Base: 498

Q6: Hvor gammel er du?
Base: 498

Kontakt Ipsos

Arild Sæle

Prosjektleder

✉ arild.sæle@ipsos.com

☎ +47 926 63 227

Mads Motrøen

Ansvarlig for analyse og rapportering

✉ mads.motroen@ipsos.com

☎ +47 995 87 968

Linn Sørensen Holst

Fagansvarlig

✉ linn.holst@ipsos.com

☎ +47 975 94 285

ABOUT IPSOS

Ipsos ranks third in the global research industry. With a strong presence in 88 countries, Ipsos employs more than 16,000 people and has the ability to conduct research programs in more than 100 countries. Founded in France in 1975, Ipsos is controlled and managed by research professionals. They have built a solid Group around a multi-specialist positioning – Media and advertising research; Marketing research; Client and employee relationship management; Opinion & social research; Mobile, Online, Offline data collection and delivery.

Ipsos is listed on Eurolist - NYSE-Euronext. The company is part of the SBF 120 and the Mid-60 index and is eligible for the Deferred Settlement Service (SRD).

ISIN code FR0000073298, Reuters ISOS.PA, Bloomberg
IPS:FP
www.ipsos.com

GAME CHANGERS

At Ipsos we are passionately curious about people, markets, brands and society. We deliver information and analysis that makes our complex world easier and faster to navigate and inspires our clients to make smarter decisions.

We believe that our work is important. Security, simplicity, speed and substance applies to everything we do.

Through specialisation, we offer our clients a unique depth of knowledge and expertise. Learning from different experiences gives us perspective and inspires us to boldly call things into question, to be creative.

By nurturing a culture of collaboration and curiosity, we attract the highest calibre of people who have the ability and desire to influence and shape the future.

“GAME CHANGERS” - our tagline - summarises our ambition.

GAME CHANGERS

